

Jakobovics Olga

Ez Olga nagynéném Kolozsváron, miután hazatért Auschwitzból. Nagymamának volt négy fia, akik közül emlékszem Pinhászra és Móricra, és hat lánya: Blanka, Eugénia, édesanyám [Bella], Etelka, Rózsi és Olga. Olga nagynéném volt a legkisebb a lányok közül, 1912-ben született. A családuk minden tagja meghalt Auschwitzban, és csak ő és Teszler Józsuva nevű unokatestvérem tért vissza

onnan [Az interjúban megemlíti, hogy Teszler Józsuva lánytestvére is túlélte a koncentrációs táborot. -- A szerk.]. Olga nagynénémrel csak hazatértem után, 1955-ben találkoztam. Eljött Kolozsvárról Temesvárra csak azért, hogy láthasson. Elmesélte, hogyan bántak a zsidókkal Auschwitzban. Elmondta, hogy a bőrrebe, mint mindegyiküknek, számot tetováltak, amit sosem lehet letörölni. Neki csak egy véletlennek köszönhetően sikerült megmenekülnie. Kettéosztották őket azokra, akiket rögtön elgázosítottak és azokra, akik még munkaképesek voltak. És akkor egy anya megkérte az unokanővéremet, hogy cseréljen helyet a leányával azért, hogy együtt maradhassanak, és ennek a cserének köszönhetően maradt a néném életben! Egy rendkívüli eset volt. Akiket elgázosítottak, azokat elégették, és utána szappant csináltak belőlük [Két, egymásnak ellentmondó vélemény létezik 'szappan-kérdésben': az egyik szerint az emberi zsírból készült szappan egy -- félreértelmezésen alapuló -- legenda. A német megszállók a lengyel gettóban 'Rif' feliratú szappanokat osztogattak. A Rif betűszót a gettóbeli zsidók úgy oldották fel, hogy 'Rein jüdisches Fett', azaz 'tisztá zsidó zsír', és ennek alapján terjedt el az a hiedelem, hogy a koncentrációs táborokban a zsidó holttestekből szappant készítenek. A RIF valójában azt jelenti, hogy 'Reichsstelle für Industrielle Fettversorgung' (Birodalmi Ipari Zsíradékellátási Hatóság). -- A szerk.]. A munkaképes fiatalok Auschwitzban minden munkát elvégeztek, amire odatették, és bíztak a túlélésben, de nagyon nehéz volt. Időszakos, nem állandó munkákon dolgozott. Részletekről nem beszélt. Aztán Olga nagynéném elmesélte, hogy Auschwitzból való visszatérése után Kolozsvárra ment, nem Szatmárra [Szatmárnémetibe], ahol összeismerkedett egy Jakobovics Tibor nevű zsidó fogtechnikussal, akihez feleségül ment. Ennek egy magánrendelője is volt, ahol ő segédkezett, és ebből jól éltek. Szabadabb szellemének köszönhetően a paróka szokását nem tartotta meg. Rendes ember volt, és minket is kedvesen fogadott, amikor Kolozsváron meglátogattuk. Miután elvált, a néném nem vette fel ismét a leánykori nevét, hanem a férje után megmaradt Jakobovicsnak. Időközben megtanult masszírozni, és ebből élt. Nem volt gyereke. Elváltak, és aztán külön-külön Izraelbe települtek. Ez volt a helyzet. A néném és Teszler Józsuva unokatestvérem 1958-60 körül települt Izraelbe. A néném ott is masszírozással foglalkozott, és bőven voltak kliensei. Folyamatosan leveleztem vele. Szép írása és választékos stílusa volt. Okos nő volt. Idős korában is, amikor a hallása már megromlott, mindig nagyon elegánsan öltözködött. Olga néném Jeruzsálemben halt meg 1998-ban, nyolcvanhat éves korában. Nagy hazafi volt, és minden vagyonát az izraeli hadseregére hagyta. Száz dollárt hagyott rám, amit elküldtem a fiamnak Németországba, a többit a hadseregére hagyta azért, amiért az életüket áldozzák, mert mást nem tehetnek.